

Pri Pripotniku je ostal nekaj dni. Potem se je preselil k sosedu in od sosedu k sosedu in takó naprej. A kadar je vse obral, pričel je zopet pri Pripotniku in takó je živel še precej dobro. Ljudjé so mu radi dajali življenje in streho, spominjajoč se, kako jim je časih denarje sejal. Pri obedu so največ govorili o tem, koliko krajecarjev so nabrali, kako si obleko trgali, pretepali se za solde in slednjič, kaj so si kupili za nabrani denar.

Necega popóldne pa je zazvonilo v zvoniku L—ške cerkve. Od hiše do hiše je šel glas: „Brencè je umrl!“ Ljudjé so postajali, menéči se o njem. „Temu pa so vzkaléli denarji; ni mu bilo treba, zapravivšemu vse, prosjáciti od sela do sela,“ pristavljali so.

In če se dandanes pomudiš par dni v L— in se pridružiš starcu, sedečemu na klopi pred hišo, povedal ti bode kaj o norčavem Brencétu in sklenil z besedami: „Norec je bil pa tepec — ta Brencè.“

Tako se glasi povest o burkastem Brencétu. Res na stare dni ni kruha stradal, a razsipno kakor mož ni mogel živeti. In spomin na bogate dni in s spominom združen kés sta mu grenila radodarnost dobrih ljudi. Takó tudi Brencè brez kazni za svoje razsipno življenje ni odšel iz svetá.

Jos. Gradčian.

Na vérnih duš dan.

Komú, mili moji otroci, ni znan ta žalostni dan, katerega je sveta kato-liška cerkev v ta namen odločila, da se spominjamo duš, ki so pred nami zapustile ta svet ter se podale v óno boljšo domovino, v katerej ni žalosti niti solz? Kdo izmed vas, ljubi otroci, nima na pokopališčí še nobenega svojih milih in dragih? O kako je pač tisti srečen, komur ne krije še črna zemlja očeta ne matere, brata ne sestre! Dà, ako je še kdo med vami takó srečen, da še nikogar tam nima, poprašajte svojega dobrega očeta, poprašajte svojo dobro mater, ali pa tudi druge vaše sosede in tovariše, zakaj se jim danes solzé vtrinjajo iz očí, zakaj danes takó žalostni pletó vence, zakaj kítijo grobove, zakaj prižigajo tam danes toliko lučíc? S solznimi očmi vam bodo pripovedovali: Tukaj pod tem malim gričkom leži naš predobri oče, tam pod ónim križem počiva naša preljuba mati, tukaj naš nepozabljivi strijc, tam kum (boter), tukaj bratec, tam premila sestra itd. Ločili so se prezgodaj od nas, zapustili so nas tukaj v tej dolini solz v žalosti in bridkosti, a mi jim ničesar družega storiti ne moremo, nego to, da se jih spominjamo, da za njihov dušni blagor Bogá prosimo, da jim grob z vencem nakítimo, da jim nekoliko lučíc prižgemo! Oj kako je pač vse to malo, kar jim še dajemo — za óne prevelike dobrote, katere so nam skazovali in za óno ljubeznjivost, s katero so nas osrečevali!

Pokopališče, dragi otroci, po katerem danes takó žalostni hodite od križa do križa, je — velik mrtev svet. Pod vsakim križem, dà, pod vsako grudico zemlje leži tukaj človeško življenje, leži cela povest o osodi človeškej. Nepravičnost svetá, čez katero mi ubogi pozemeljski črvi, dokler živimo, toliko tóžimo, zaradi katere tolikokrat vzdihujemo in jokamo, tukaj na tem velikem mrtvem svetu popolnoma mine. Tukaj smo

vsi jednaki: Bogatina in siromaka krije črna zemlja, in če tudi ima znabiti bogatin lepši, čvrstejši in dražji križ od siromaka, tudi ta zadnja, vnanja lepota bo morda le še malo časa trajala in naposled bo tudi v tem obziru bogatin popolnoma jednak prosjaku. Nad njiju trupli se bode zemlja poravnala, a iz zemlje bode pognala trava.

To je osoda bogatina in prosjaka, to je osoda vseh nas, preljubi moji otroci!

Sveta vam bodi vsaka gruda zemlje na pokopališču! Kamorkoli danes vaše lahke nožice na pokopališče stopijo, pomislite vender, da stopijo na zaklade, kateri so še pred kratkim časom bili nekaterim čez vse mili, čez vse ljubi, čez vse dragi. Tam, koder danes vaša noga stopa, leži pod zemljo dobrotljiva roka kacega preblazega očeta, preljubeznive oči predobre matere, nedolžne nožice in ročice nepozabljivega otroka. O koliko bi marsikdo dal, da bi te dobrotljive roke zopet oživele, da bi te preljubeznive oči še enkrat spregledale! Otroci, kadarkoli greste na pokopališče, spomnite se, da je pokopališče podoba vaše prihodnosti, prihodnosti, katera vsacega človeka čaka. Cesarji in kralji, mogočniki in junaki, pesniki, modrijani, pisatelji, zvezdoznanci, proroki — vse to leži pod nami tiho in mrtvo v veliko večjem številu, nego li je nas živih na zemlji. Mrtev torej svet pod nami, po katerem stopamo, v ogromnej je večini, a živi svet, med katerim mi vzdihujemo in jokamo, je le pičla neznatna manjšina! In kdo bi vender na to pičlo in neznatno manjšino mislil, katere bo tudi hitro iz zemeljske površine nestalo, da bi se ne spomnil na ogromno večino cesarjev in kraljev, mogočnikov in junakov, pesnikov, modrijanov, pisateljev, zvezdoznancev in prorokov, kateri leže pod nami tiho in mrtvo!

Poglejte si otroci podobo med temi vrsticami denšnjega vašega „Vrtca.“ Kaj ne, da vam je znana, da, prav znana, kakor da ste jo že sto in stokrat videli? Cerkevica, na njej podoba našega Zveličarja, okoli nje grobovi, križi, kameniti in leseni spomeniki, žalostna drevesa in še žalostnejši oče s svojimi otroci, ki gledajo pod sabo svoj zaklad, pokrit z debelim kaménom, svoj zaklad — — — preljubo in nepozabljivo mater!

Podobo, v katero, ljubi moji otroci, tako žalostni gledate, je še pred nekoliko dnevi držal v svojih

nežnih ročicah zal in blag osemletni otrok Francèk, jedino upanje na veselejšo prihodnost svojega očeta, največje veselje svoje predobre matere in svojih bratcev. O da ste ga videli, kako je tudi on žalostno v to podobico zrl, kako me je z žalostnim glasom vprašal: „Oče, kaj ne, to podobo prinese prihodnji „Vrtec“? Gotovo bode prav žalostna povest pri tej podobi!“ Kdo bi si bil takrat mislil, da bo preljubi otrok za nekoliko dni pod zemljó, da te podobice v „Vrteu,“ katerega je tako rad čital, ne bode več gledal in da k tej podobici žalostno povest, katero si je mislil, piše njegov oče v največji bridkosti, rosèč papir in tinto s solzami očetovske ljubezni....! Pač da si nihče ni tega mislil, nihče ni tega znal do jedinega Stvarnika nad nami, kateri nas večkrat s tako žalostjo obišče, samo da našo vero in stanovitost skuša.

O kako je sladko upanje, da nas čaka večno življenje, da se bomo jedenkrat zopet videli s svojimi ljubimi, in da se potem nikdar več ne bomo razstali! Za naše trpljenje in tolike bridkosti v tej dolini solz je to pač najmodrejše in najlepše plačilo. Le pridno skrbimo, da to plačilo tudi dosežemo.

A vi, mili otroci, ki danes skupaj z menoj jokate na pokopališči, ki se skupaj z menoj s solznimi očmi ozirate k vsemogočemu Stvarniku, zapovedniku nebes in zemlje, ter le od njega pričakujete tolažbe in rešenja, tolažimo se vsi skupaj, da nismo sami, ki danes jokamo, da ves svet z nami joka, da je in da bode jokal, dokler ga ne pokrije črna zemlja. Z jokom smo se rodili na ta svet, z jokom živimo, z jokom umiramo! Svet se neprenehoma joka!

Nek perzijski kralj je slišal v starih časih, da živi človek na svetu, ki zna mrtve v življenje obuditi. Hitro pošlje ponj in mu obljubi največje zaklade svojega premoženja, ako mu umrlega otroka zopet oživi.

Človek pride ter mu reče: „To je, da znam mrtve oživeti, ali sam tega vender storiti ne morem. Imeti moram pomočnika, kateremu še nihče izmed njegove rodovine ni umrl. Kadar mi pride ta pomočnik, oživel boden vsacega, katerega koli si želiš.“

Kralj je hitro po vsej svojej zemlji razpisal, naj se tak pomočnik poišče, — ali do današnjega dne ga nihče še ni našel, pa se tudi ne bo nikdar našel.

Tolažimo se torej, da smo ustvarjeni, da umremo, da je naše življenje začetek smrti in da smrt ni največja nesreča, katera človeka na tem svetu zadene. Upajmo, da našim preljubim in drugim, katerih se danes spominjamo in za katerih dušni blagor vedno Boga prosimo:

Lepše solnce tamkaj sije,
Lepša zarja rumeni!

Ljud. Tomšič.

Požgán plot.

lašpar si je na paši zanétil ogenj poleg svoje črede. Lehko bi v bližnji gozdič šel po osušene iveri in preperete veje. A ni se mu ljubilo: raje je podkuril z oplétom od plota in nakladal préstice na ogenj. Mislil si je: „Leto osorej ne bodem služil pri Možinu niti za hlapca niti za pastirja.“